

ФУНКЦІОНАЛЬНО-ПРАГМАТИЧНИЙ АСПЕКТ ЗНАКІВ ПОПЕРЕДЖЕННЯ

Шкробень А., студ. ПР-51

Знаки попередження, а саме дорожні знаки, оголошення, вивіски, жести та інші невербальні повідомлення постійно функціонують у нашому повсякденному житті. Вивченням їх прагматики та дослідженням знака в цілому займається молода наукова дисципліна - семіотика. Семіотика (від грец. *semeion* «знак») - наука, що вивчає структуру та функціонування різних знакових систем. В основі семіотики лежить поняття знака - мінімальної одиниці знакової системи, чи мови, яка несе інформацію.

Знак - матеріальний, чуттєво сприйманий предмет, який виступає в процесі пізнання і спілкування в ролі замітника (представника) іншого предмета і використовується для одержання, зберігання, перетворення і передачі інформації. Основними ознаками знака є:

- 1) матеріальність, тобто чуттєва сприйманість;
- 2) позначення чогось, що перебуває поза ним (об'єкт, позначений знаком, називається денотатом або референтом);
- 3) непов'язаність із позначуванним природним (причиновим) зв'язком;
- 4) інформативність (здатність нести якусь інформацію і використовуватися з комунікативною метою);
- 5) системність.

Всі знаки поділяються на: знаки-індекси (знаки-прикмети і знаки-симптоми) - знаки, пов'язані з позначуваними предметами, як дії зі своїми причинами; знаки-копії - відтворення, репродукції, подібні на позначувані предмети, їх ще називають іконічними знаками; знаки-сигнали - знаки, які потребують певних дій, реакцій; знаки-символи - знаки, які використовують для передачі (визначення) абстрактного змісту;

Процес, в якому щось функціонує як знак, називається знаковим процесом або семіозисом. Цей процес розглядається з точки зору чотирьох його основних компонентів. Серед них:

- 1) знаковий засіб (те, що виступає знаком);
- 2) значення (те, на що вказує знак);
- 3) інтерпретатор (той, хто сприймає знак);
- 4) інтерпретанта (дія, поведінка, реакція того, хто сприймає знак).

Прагматика — розділ семіотики (науки про знаки), який вивчає відношення того, хто використовує знакову систему, до самої знакової системи. Для того, щоб знак набув своєї прагматики та функціонування він повинен бути чітко сформульованим, не переповненим зайвою інформацією, конкретно вказувати на об'єкт. Не останню роль відіграє також відіграє використання найбільш влучних графічних ознак.

Наук. кер. - Дегтярьова Л. І., ст. викл.